

Jugoslavija. Wolfgang Petritsch o isporuci Slobodana Miloševića u Hag 28. juna 2001"Razbijanje mitova"

Izručivanje bivšeg jugoslovenskog predsjednika Slobodana Miloševića Medjunarodnom sudu za ratne zločine u Den Hagu desilo se na Vidovdan – onog mitovima opterećenog 28. juna, kada se u srpskoj historiji dogodilo toliko toga: bitka na Kosovo polju 1389. godine, ubistvo prijestolonasljednika Franca-Ferdinanda 1914. godine i konačno Miloševićev govor na Gazimestan 28. juna 1989., kojim je i počela jugoslovenska drama. Stalno ponavljanje ovog historijskog datuma predstavlja veliku važnost za Srbe. Možda će iz njega proizaći svjestan pokušaj razbijanja mitova, kojim bi trebala početi svaka prava reforma u Srbiji.

Ono što je ovdje bilo važno jeste da se ispod dijela o nepobjedivosti "vodje" podvukla konačna crta, a istu toliku važnost predstavlja i činjenica da su to uradili upravo njegovi vlastiti sugradjani – koji su ga uhapsili. Ta činjenica je i dala povod za vjerovanje u demokratizaciju srpskih institucija.

Medjunarodni sud za istraživanje ratnih zločina od velike je važnosti za dalji razvoj, kako medjunarodnog prava, tako i ljudskih prava. Istovremeno, izručivanje Miloševića Hagu, značilo je ponovni ulazak Jugoslavije u medjunarodnu zajednicu naroda.

Izostala je međjutim do izvjesne mjere potraga za vlastitim srpskim putem, koji je historijski kao mit "trećeg puta" između istoka i zapada, bio u zamahu. Isti takav osjećaj sada imam u Bosni: "Mi" smo tu negdje izabranici trećeg puta. Takva ideja se nalazi još uvijek u mnogim glavama i predstavlja skoro civilizirani oblik srpskog nacionalizma. Međjutim, najbolji napredak bi bio napustiti san veliko-srpskog carstva i početi živjeti u normalnoj nacionalnoj državi 20. i 21. stoljeća. A, Milošević se uvijek ponovno vraćao na krvavu romantiku dvadesetih i tridesetih godina.

Prilikom mog prvog susreta s njim, skrenuo sam mu pažnju na potrebu suradnje Jugoslavije sa Den Hago, što je kod njega naišlo na ogorčeno i razbješnjelo odbijanje. Kakva ironija historije. Danas upravo on sjedi tamo.

Wolfgang Petritsch, 54, historičar; studirao historiju jugoistočne Evrope u Beču i Los Andjelesu; bio sekretar saveznog kancelara Brune Kreiskog; austrijski ambasador u Jugoslaviji; od avgusta 1999. godine nalazi se na poziciji Visokog predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini.